

ÇOMÜ Yetkinlik ve Performans Değerlendirme Çalıştayı Sonuç Bildirgesi

BİLGİ NOTU

Etkinliğin Adı : ÇOMÜ Yetkinlik ve Performans Değerlendirme Çalıştayı
Etkinlik Tarihi : 13 Temmuz 2023
Yer : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Nedime Hanım Konağı

Katılımcılar

ÇOMÜ Rektörü Prof. Dr. R. Cüneyt Erenoğlu
Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Dinçay Köksal
Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Evren Karayel Gökkaya
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü Prof. Dr. A. Evren Erginal
Fakülte Dekanları
M.Y.O Müdürleri

Toplam katılımcı sayısı: 32

Amaç

Üniversitelerin önemli amaçlarından biri farklı disiplinlerde gerçekleştirdikleri bilimsel araştırmaları ulusal ve uluslararası platformlarda yayınlamak, bilim dünyasının ve tüm ihtiyaç alanlarının kullanımına sunmaktır. Ülkemizde 200'ü aşkın üniversitede üretilen bilimsel çıktılarının farklı alanlar için değerlendirilmesi ve bilimsel seviyenin objektif kriterler çerçevesinde göz önüne serilmesi önem taşımaktadır. Dünya'da ve ülkemizde farklı kurum ve kuruluşlar, geliştirdikleri ölçütlerle üniversiteleri sıralamakta ve bu incelemeleri raporlayarak yayınlamaktadırlar. Genellikle bu sıralamalar, alt yapısı ve kriterleri bilinmeden ve alt alanlara bakılmaksızın değerlendirilmektedir. Üniversitelerin sahip oldukları akademik birikimleri ve bilimsel çıktıları sonucunda yer aldıkları konumu veya seviyeyi kendi bünyelerinde, belirlenmiş veya belirlenecek ölçütlere göre, değerlendirip strateji belirlemeleri ve bunlara göre kaynak kullanmalarının önemi büyüktür.

Üniversitemiz, bu çalıştayla TÜBİTAK tarafından önemli veri tabanları kullanılarak hazırlanan "Üniversitelerin Alan Bazında Yetkinlik Analizi" 2023 raporunu ve bunun yanında "Web of Science" veri tabanında Üniversitemizin çıktılarını temel alarak, alan bazında kurumun güçlü, ilerlemeye aday/potansiyel ve güçlendirilmesi gereken alanlarının kendi dinamiklerini de dikkate alarak değerlendirmeyi amaçlamıştır. Böylece, kurumun kendi iç değerlendirmesini ulusal ve uluslararası ölçekte yapma fırsatı doğmuştur. Çalıştayın amaçlarından biri de Üniversitemizin stratejik hedeflerini, bilime ve teknolojiye sunacağı katkıları ve bunun yanında toplumun ve sanayinin ihtiyaç ve taleplerine yönelik çalışmaları belirlerken sahip olduğu birikimi ve yeteneği ortaya koymak ve buna göre adımlar atılması için veri sağlamaktır.

Çalıştay Düzeni ve Uygulanması

Çalıştay, Nedime Hatun Konağı'nda yaklaşık üç saat süresince etkileşimli bir değerlendirme yapılarak gerçekleştirilmiştir. Öncelikle Üniversitemiz Rektörü Prof. Dr. R. Cüneyt Erenoğlu, açılış konuşması yaparak çalıştayın öneminden bahsetmiş ve ardından Üniversitemizin bilimsel ilerleyişi, proje tabanlı çalışma kültürü, uluslararası görünürlükte bilimsel çıktılarının ve dış kaynaklı iş birliklerin yer aldığı projelerin önemi, inovasyon ve Ar-Ge tabanlı araştırmalar ve Üniversitemizin yakın gelecekte bu alanlarda atacağı adımlar üzerinde durmuştur. Sonrasında Fen Fakültesi Fizik Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Faruk Soyduğan tarafından, "ÇOMÜ Yetkinlik Analizi ve Performans" başlıklı bir sunum gerçekleştirilmiştir.

ÇOMÜ YETKİNLİK ve PERFORMANS DEĞERLENDİRME ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

Üniversitemizin bilimsel çıktılarının nicelik ve niteliklerinin temel ve alt alanlar bazında, yetkinlik ve kalite düzlemlerinde, ulusal ve uluslararası karşılaştırmalarla değerlendirildiği çalıştay 13 Temmuz 2023 Perşembe günü Nedime Hanım Konağı'nda 32 katılımcıyla birlikte gerçekleştirilmiştir. Katılımcıların büyük bölümü Üniversitemizin Rektörlük düzeyinde üst yönetimi ve birim yöneticilerinden oluşmaktadır. Çalıştayda iki konuşma gerçekleştirilmiş olup planlama gereği sonrasında program etkileşimli değerlendirme, tartışma ve görüş alış-verişlerinin yapıldığı panel formatında sürdürülmüştür. Çalıştayda, TÜBİTAK'ın 25 Mayıs 2023 tarihinde açıkladığı "Üniversitelerin Alan Bazında Yetkinlik Analizi" raporunda ve "Web of Science" veri tabanında ÇOMÜ'nün yetkinlik ve performans görünümü değerlendirilmiştir. TÜBİTAK raporunda hacim ve kalite eksenlerindeki çıktılar ele alınarak puanlandırılmıştır. Bu değerlendirme, uluslararası ölçekte belirlenmiş 21 ana ve 132 alt alan üzerinden 200 üniversiteyi kapsayacak şekilde, araştırma verimliliği, proje niteliği, kullanılan proje bütçeleri, yayın ve atıflar, uluslararası bağlantılar gibi önemli ölçütler hacim ve kalite kapsamında kullanılmıştır. Hacim-kalite düzlemlerinde üniversitelerin kendi içlerinde öne çıktığı araştırma alanları verilerek, tüm alanlarda ülkemizdeki diğer üniversitelerle karşılaştırılmaları yapılmıştır. Aynı düzlemde, alanlar için ülkemizin ortanca sınırları da verilerek (her alan için hacim ve kalitenin ortanca değerleri) dört bölge üzerinden yerleşimler incelenmiştir. Web of Science (WoS), kurumların ve araştırmacıların sıklıkla kullandığı belirli etki faktörüne ulaşmış dergilerdeki bilimsel yayınların yer aldığı önemli bir veri tabanıdır. Çalıştay kapsamında, WoS veri tabanında ÇOMÜ'nün çıktıları farklı anahtar kelimeler (yayın, atıf, yayın iş birlikleri, yayınlarda proje fonlarının etkisi vb.) kullanılarak incelenmiş ve tartışılmıştır. Çalıştay sonucunda aşağıda sıralanan bulgulara ve sonuçlara ulaşılmıştır:

- Yetkinlik analizi raporuna göre ÇOMÜ'nün kurum içinde öne çıktığı alanlar; **astronomi ve astrofizik, uzay ve gezegenler, polimer ve plastikler, analitik kimya, su ürünleri, gıda güvenliği, gıda işleme, eğitim ve hayvan besleme** olarak görülmektedir.

- ÇOMÜ'nün 200 üniversite üzerinden 132 alt alan içinde ulusal düzeyde açıkça öne çıktığı (ilk 10-15 civarında yer aldığı) alanların **astronomi ve astrofizik, gıda güvenliği, su ürünleri, uzay ve gezegen bilimi, polimer ve plastikler, sağlık hizmetleri, eğitim** olduğu göze çarpmaktadır.
- Hacim ve kalite artırımı açısından potansiyeli yüksek alanların ise; inorganik kimya, arkeoloji, sağlık hizmetleri, tarih, kitle iletişimi, organik kimya, atomik fizik, parçacık ve nükleer fiziği ve yoğun madde fiziği, dil ve edebiyat olduğu ifade edilebilir.
- Kalite veya etki faktörü yüksek ancak hacim açısından güçlenebilecek alanlar ise felsefe, hukuk, iktisat, din bilimleri, sosyoloji, psikolojidir.
- ÇOMÜ'de hacimsel olarak yüksek değer üreten ancak kalite artırımına ihtiyaç duyan alanların ise bitki koruma, deniz bilimleri, bahçe bitkileri ve tarla bitkileri olduğu rapora yansımıştır.
- Üniversitemizin hacim ve kalite açısından ülke ortanca değerlerinin üzerinde çıktı ürettiği alanlar ise biyokimya, genetik ve moleküler biyoloji, gıda işleme, yer gözlem ve uydu-fırlatma teknolojileri, analitik kimya, proses kimyası, ilaç, din bilimleri, hukuk, iktisat, psikoloji, sosyoloji ve tarih olduğu görülmektedir.
- ÇOMÜ'de **sosyal alanlarda (örneğin; eğitim, tarih, sosyoloji) üretilen çıktılardaki hacim ve kalite yükselişi dikkate çekici** bulunmuştur.
- WoS analizi, ÇOMÜ'nün 9000'i aşan yayın ve yaklaşık 79.000 atıfa sahip olduğunu ortaya koymaktadır
- WoS çıktıları dikkate alındığında, yayın sayısında önceki yıla göre **2022'de durgunluk** gözlenmektedir.
- WoS'da yer alan yayınların yaklaşık %77'si "SCI-Expanded", %15'i, "Emerging Sources Citation Index", %5'i "Social Sciences Citation Index" kapsamında yayınlanmıştır.
- WoS'da **en çok yayın üretilen alanların, çevre, tıp, polimer bilimi, gıda bilimi ve teknolojileri, astronomi ve astrofizik, deniz-tatlı su biyolojisi, balıkçılık ve eğitim araştırmaları** olduğu görülmektedir.
- WoS analizine göre **en çok atıf alan bilimsel yayın alanları ise, su biyolojisi, astronomi ve astrofizik, bitki bilimi, polimer bilimi ve fiziksel kimyadır.**
- Yayınlardaki uluslararası iş birliklerinde ülke çeşitliliği göze çarparken en fazla ortaklık %6 ile **Amerika Birleşik Devletleri'ndeki araştırmacılarla gerçekleştirilmiştir. Ulusal düzeyde ise Ege, İstanbul ve Ankara Üniversitelerindeki araştırmacılarla ortaklık daha yoğundur.**
- WoS'da taranan **yayınların yaklaşık %12'sinin TÜBİTAK projelerinden ve yaklaşık %9'unun ÇOMÜ projelerinden** destek alarak üretildiği görülmektedir. Proje tabanlı yayın oranının artırılmasının önemi ortaya çıkmaktadır.
- TÜBİTAK tarafından her yıl verilen "Girişimci ve Yenilikçi Üniversite" sıralamasında ÇOMÜ, 45-50. sıralar arasında dolaşmaktadır. Bu nedenle, teknoparkın etkin kullanımı, sanayi işbirliği projelerinin artırılması ve daha fazla sahanın ihtiyaç duyduğu öncelik alanlarda proje ve yayınların üretilmesi gerekmektedir.

Ulaşılan sonuç ve bulgular eşiğinde, çalıştay katılımcılarının görüşleri de dikkate alınarak, performans ve yetkinlik kapsamında bazı önerilerde aşağıdaki gibi sunulabilir:

- Performans ve yetkinlik analizleri birim/bölüm ve programlar bazında veya disiplinlerarası birliktelikler oluşturularak değerlendirilmeli ve **her birim/bölüm/alan için ölçülebilir ve takip edilebilir kısa/orta vadeli hedefler** belirlenmelidir.
- ÇOMÜ’de yetkinlik ve performans gösteren alanlar ve bağlı oldukları birimler ödüllendirilebilir ve daha üst seviyeye gelmeleri ve buldukları seviyeyi korumaları için kaynak kullanımları (proje teşviklerinde öncelikler, alt yapı ve laboratuvar güçlendirmeleri, akademik kadro zenginleşmesi vb.) sağlanıp **teşvik** edilebilirler.
- Performans ivmelenmesi gösteren alanlar teşvik edilerek atılım yapmaları sağlanabilir. Alan ve bağlı oldukları birim bazında eksik noktaları belirlenip hedef gösterilmesi önemli olacaktır.
- **Çanakkale Teknopark** akademisyenlere daha fazla tanıtılarak, Ar-Ge ve inovasyon projelerine dahil olmaları ve yeni firma kurmaları yönünde teşvikler sağlanmalı, alanlar açılmalıdır. Ayrıca, teknopark firmalarına ÇOMÜ lisans veya lisansüstü öğrencileri çalıştırma, staj yaptırma ve/veya Ar-Ge projelerinde görev vermeleri yönünde uygulamalar getirilebilir.
- Bilimsel çıktıların etkiye dönüştürülmesi için **“bilimsel görünür olma”** yönünde adımlar atılabilir. Önemli projeler ve yayınlar anlaşılır dilde özetlenerek sosyal medya, yerel ve ulusal medyada görünür kılınabilir.
- ÇOMÜ’nün birikimine katkı sunmuş, performans gelişimine farklı alanlarda önemli destekler vermiş tecrübeli akademisyenler (emekli veya çalışan) belirlenip **rol model ve öncü** olmaları için kanallar açılmalıdır.
- **“ÇOMÜ Sahada”** kapsamında her alan veya birim/bölüm için açılacağı ve katkı sunabileceği toplumsal alanlar, sanayi kuruluşları STK’lar belirlenip katkı sunmak üzere girişimler başlatılmalıdır.
- Akademisyenler için **“toplumsal etki faktörü - ATEF”** tanımlanmalı, somut ölçeklerle hesaplanarak akademik özgeçmişlerinde ve yükseltmelerde kullanılabilir şekilde belirlenmelidir.
- Akademisyenlerin, birimlerin ve bölümlerin **performans puanları** tanımlanmalı ve yıllık olarak hesaplanmalıdır. Teşviklerde, proje desteklerinde ve yatırımlarda bu puanlar dikkate alınabilir.
- ÇOMÜ kendisine özgü, şehir, bölge ve ülkenin ihtiyaç ve önceliklerini de dikkate alarak (kamu kurumları, özel şirketler ve STK geri dönüşlerini de kullanarak) **“performans ve yetkinlik değerlendirme ölçütleri”** belirleyerek her yıl öz değerlendirme yaparak strateji planlarını gözden geçirebilir ve güncelleyebilir.

Çalıştay katılımcıları, bu bulgular ve öneriler doğrultusunda değerlendirmeler yaparak birim/bölüm/program/anabilim dalı veya disiplinler arası çalışmalar yapabilir, güçlü ve zayıf olduğu yanları belirleyerek stratejik planlarını oluşturabilir veya yenileyebilirler.

Saygılarımızla.

Çalıştay Fotoğrafı

